

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 24 januari 2017

Portefeuillehouder(s) : wethouder Haring

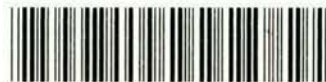
Portefeuille(s) : Jeugd

Contactpersoon : F. van der Weg

Tel.nr. : 06-27746163

E-mailadres : weg.f@woerden.nl

17R.00030

Onderwerp:

Investeringsagenda JONG

Kennisnemen van:

De door het college vastgestelde investeringsagenda JONG, waarin een integrale aanpak voor de versterking van het voorliggende jeugdveld wordt beschreven.

Inleiding:

In de begrotingscommissie dd. 12 oktober 2016 heeft wethouder Haring toegezegd met een plan te komen om het preventieve jeugdveld te versterken (toezeggingsnr. T-293).

Als verantwoordelijke voor het lokaal jeugd- en onderwijsbeleid is het de taak van de gemeente om te zorgen voor de samenhang in het aanbod van (algemene) voorzieningen voor kinderen en jongeren (jeugd) van -9 maanden tot 27 jaar.

Het inzetten op voorzieningen die een gezonde en veilige ontwikkeling voor de jeugd faciliteren en stimuleren, is op zich niets nieuws: er worden in Woerden al diverse projecten en activiteiten uitgevoerd die als doel hebben om:

- een veilige en gezonde ontwikkeling van de jeugd in het dagelijks leven te faciliteren;
- zorgen tijdig te kunnen signaleren;
- waar nodig vroegtijdige, laagdrempelige ondersteuning te kunnen bieden;
- de inzet van zware, ingrijpende hulp te voorkomen.

In de investeringsagenda JONG worden acties en knelpunten met elkaar verbonden, zodat het aanbod van voorliggende voorzieningen beter aansluit op de vraag, dubbelingen worden voorkomen en gaten worden gedicht.

Doel van de aanpak is een op elkaar én op de vraag afgestemd aanbod van voorliggende voorzieningen voor de Woerdense jeugd, waardoor de jeugd eerder in beeld is en waar nodig laagdrempeliger ondersteund wordt in het dagelijks leven. Zodat al onze jeugd (van -9 maanden tot 27 jaar) zo gezond en veilig mogelijk opgroeit tot zelfredzame inwoners.

De investeringsagenda JONG is opgesteld met input vanuit het veld. Het betrekken van jeugd, ouders en professionals door middel van diverse bijeenkomsten is een belangrijk onderdeel van de aanpak.

Kernboodschap:

Door in te zetten op voorliggende voorzieningen groeit de jeugd gezond en veilig op en krijgen alle jongeren

de kans zich (naar eigen vermogen) te ontplooiën tot zelfredzame inwoners. Problemen bij het opgroeien en opvoeden worden voorkomen of kunnen klein blijven, omdat ondersteuning plaatsvindt in het dagelijks leven: zo dicht mogelijk bij de jeugd en hun ouders.

Door te investeren in het voorliggende veld kan een verschuiving plaatsvinden van de inzet van zwaardere zorg naar laagdrempelige, vrij toegankelijke en lichte ondersteuning. Het investeren 'aan de voorkant' zorgt er uiteindelijk voor dat minder zware, en dus kostbare, zorg nodig is.

Financiën:

Het grootste deel van de uitvoering van de investeringsagenda JONG wordt gefinancierd vanuit de reguliere budgetten sociaal domein. Ook vanuit andere programma's, bijvoorbeeld sport, onderwijs, armoedebestrijding en participatie, worden (lopende) activiteiten gefinancierd. Vanuit 2016 wordt een budget van ca. €50.000,- overgeheveld naar 2017, waarmee activiteiten die het voorliggende veld completer maken kunnen worden opgestart.

Uitvoering van de aanpak leidt uiteindelijk tot een efficiëntere inzet van de huidige middelen en een verschuiving in de uitgaven van maatwerk/zware ondersteuning naar laagdrempelige, vrij-toegankelijke activiteiten. Om deze beweging te realiseren is een investering in het voorliggende veld noodzakelijk. De komende periode zullen wij door middel van business cases onderzoeken of deze investering vanuit de huidige begroting sociaal domein kan worden gerealiseerd. Wij zullen u van de uitkomsten hiervan op de hoogte houden.

Vervolg:

De investeringsagenda JONG heeft een looptijd tot en met 2020. Dat wil zeggen: de procesmatige aanpak zoals beschreven in dit document loopt in ieder geval tot in 2020 door. Op basis van evaluaties, signalen uit de werkgroepen, 'invliegers', nieuwe initiatieven etc. kan de aanpak tussentijds worden bijgesteld. Binnen deze procesmatige aanpak worden diverse activiteiten en projecten uitgevoerd. Deze projecten hebben ieder hun eigen planning, mijlpalen en eindresultaten. In de diverse werkgroepen worden deze op elkaar afgestemd: er zijn 5 thematische werkgroepen waaraan professionals uit het veld deelnemen, er is een brede, integrale werkgroep vanuit beleid en er is een intern kernteam dat het proces bewaakt en waar nodig bijstuurt.

Op 9 maart 2017 vindt een raadsinformatiebijeenkomst plaats over (buurt)veiligheid, persoonsgerichte aanpak (PGA) en de investeringsagenda JONG.

Bijlagen:

Investeringsagenda JONG – 17.001850

De secretaris

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding	4
1.1 Leeswijzer	4
2. Aanleiding en huidige situatie	5
2.1 Huidige situatie	5
3. Wat willen we bereiken?	6
3.1 Gewenste situatie: de opgave	6
3.2 Maatschappelijke effecten en resultaten	6
3.3 Meetbaar maken	8
3.4 Transformatie	8
3.4 Opgavegericht sturen	8
4. Wat gaan we doen?	9
4.1 Integrale aanpak	9
4.2 Betrokkenen uit het veld	10
4.3 Inwoners: jeugd en ouders	11
4.4 Intern kernteam en brede werkgroep	11
4.5 Gewenste situatie en activiteiten	11
4.6 Planning	12
4.7 Financiën	12
Bijlagen	13
1. Wat is preventie?	14
2. Aandachtspunten in de huidige situatie	16
3. Verslag bijeenkomst 19 mei 2016	18
4. Samenstelling externe werkgroepen	20
5. Samenstelling kernteam en werkgroep	22
6. Schema gewenste situaties en activiteiten Investeringsagenda JONG	23

Integraal plan van aanpak Investeringsagenda JONG

Doel van de aanpak Een op elkaar én op de vraag afgestemd aanbod van voorzieningen voor de Woerdense jeugd, waardoor de jeugd eerder in beeld is en waar nodig laagdrempeliger ondersteund wordt in het dagelijks leven. Zodat al onze jeugd zo gezond en veilig mogelijk opgroeit en zich kan ontplooiën tot zelfredzame inwoners.

De kleur van de bollen geeft een indicatie op welk niveau preventie plaats vindt: lichtgroen is het dagelijks leven, donkergroen is laagdrempelige ondersteuning en blauw is niet-vrij toegankelijke ondersteuning.

Invulling Woerden doet al veel voor haar jonge inwoners: bijvoorbeeld jongerenwerk, sportstimulering, laagdrempelige jeugdhulp op scholen en voor- en vroegschoolse educatie voor kinderen met een (taal)achterstand. De investeringsagenda JONG zet daarom in op afstemming. Het brengt lopende initiatieven samen en waar gaten zijn worden nieuwe, innovatieve mogelijkheden onderzocht. Zo komen we tot een sluitende, Woerdense aanpak.

Betrokkenen De investeringsagenda JONG raakt veel (beleids)terreinen, organisaties en natuurlijk kinderen, jongeren en hun ouders zelf. Daarom worden in elk geval de volgende partijen betrokken, door middel van werkgroepen en bijeenkomsten:

- Kinderen en jongeren
- Ouders
- Onderwijs
- Welzijn
- Jongerenwerk
- Jeugdgezondheidszorg
- Maatschappelijk werk
- Jeugdzorgaanbieders
- Kinderopvang
- Huisartsen
- Participatieraad Woerden
- WoerdenWijzer
- e.v.a.

8 aandachtsterreinen voor een integrale aanpak versterking preventie jeugd

Gebiedsgericht werken: oren en ogen in de wijk, betrekken van jeugd en buurtbewoners

- Signalering
- Inzet op integrale gebiedsgerichte interventies

Werk en inkomen: zelfredzaamheid bevorderen door werk, en voorkomen van schulden

- Stageplekken
- JOW-project
- Schuldhulpverlening

Wonen: realiseren van voldoende woonruimte

- Voldoende woonruimte
- Begeleid wonen
- Kamertraining

Onderwijs & kinderopvang: vroegtijdig signaleren en het stimuleren van ouderbetrokkenheid

- Aanpak vroegtijdig schoolverlaters
- Voorlichting
- Vroegsignalering

Veiligheid: voorkomen van criminele aanwas en preventie polarisatie

- PGA
- Preventie uitsluiting en tweedeling in de maatschappij

Jeugdzorg: verschuiving van maatwerk naar preventieve ondersteuning

- Afschalen zorg richting preventieve veld
- Transformatie
- Intensiveren contact doorverwijzers

JGZ & Gezondheid: stimuleren van gezond en veilig opgroeien

- Vroegsignalering
- Preventieve inzet -9 maanden
- Laagdrempelige interventies

Welzijn: realiseren van vrijtijdsaanbod en bieden van laagdrempelige ondersteuning

- Jongerenwerk
- Combinatiefunctionarissen
- Maatschappelijk werk

1. Inleiding

In de jeugdwet is de verantwoordelijkheid van gemeenten op het gebied van jeugd vastgelegd. Deze verantwoordelijkheid beperkt zich niet tot het zorgen voor passende jeugdhulp, maar is verspreid over een scala aan beleidsterreinen, waaronder veiligheid, (passend) onderwijs, publieke gezondheid, welzijn, zorg en begeleiding, schuldhulpverlening, wonen, en werk en inkomen. Binnen al deze terreinen is het de taak van de gemeente om te zorgen voor een passend aanbod van dienstverlening en ondersteuning, van preventie tot hulpverlening, aan alle kinderen en jongeren (jeugd) van -9 maanden tot 27 jaar en het gezin waarin zij opgroeien. Zie voor meer achtergrondinformatie over preventie en de niveaus van preventie **bijlage 1**.

In dit document wordt een integrale aanpak geformuleerd voor het faciliteren en stimuleren van een gezonde en veilige ontwikkeling van de Woerdense jeugd. Doel van deze investeringsagenda JONG is een op elkaar én op de vraag afgestemd aanbod van voorzieningen voor de Woerdense jeugd, waardoor de jeugd eerder in beeld is en waar nodig laagdrempeliger ondersteund wordt in het dagelijks leven. Zodat al onze jeugd zo gezond en veilig mogelijk opgroeit tot zelfredzame inwoners.

Door te investeren in voorzieningen die een rol spelen in het dagelijks leven van kinderen en jongeren, krijgt ieder kind de kans om gezond en veilig op te groeien en zich te ontplooiën tot zelfredzame volwassene. Problemen bij het opgroeien en opvoeden kunnen worden voorkomen of klein gehouden. Ondersteuning vindt plaats in het dagelijks leven: zo dicht mogelijk bij de jeugd en hun ouders. Door te investeren in het zogenoemde voorliggende veld kan een verschuiving plaatsvinden van de inzet van zwaardere zorg naar laagdrempelige, vrij toegankelijke en lichte ondersteuning. Het investeren 'aan de voorkant' zorgt er uiteindelijk voor dat minder zware, en dus kostbare, zorg nodig is.

1.1 Leeswijzer

Dit document is nadrukkelijk een groeidocument. Onderdeel van de investeringsagenda JONG is om goed in beeld te krijgen wat er in de huidige situatie gebeurt op het gebied van het faciliteren van gezond en veilig opgroeien, en om ontwikkelingen meer met elkaar te verbinden. Dit inventariseren en verbinden is een continu proces dat in dit plan wordt vastgelegd. Uit de inventarisaties, gesprekken intern en met betrokken partijen komen acties die ook in dit plan een plek krijgen. Tijdens de looptijd van het project krijgen we daardoor steeds meer zicht op wat er nodig is om het voorliggende jeugdveld te versterken.

In het volgende hoofdstuk beschrijven we de aanleiding voor deze investeringsagenda JONG en gaan we in op de huidige situatie. In hoofdstuk 3 gaan we in op de gewenste situatie in termen van een algemene opgave en te behalen maatschappelijke effecten. In hoofdstuk 4 beschrijven we de diverse onderdelen van de integrale aanpak.

Jeugdhulpwerkers op het VO

Vanaf 2017 is er op iedere VO-school in Woerden een jeugdhulpwerker aanwezig vanuit de zorgaanbieders Timon of Reinaerde. Wanneer de school geconfronteerd wordt met leerlingen met buitenschools gerelateerde problemen dan kan zij een beroep doen op de jeugdhulpwerker. Dit loopt altijd via de zorgcoördinator van de school. De school introduceert de jeugdhulpwerker bij de leerling/ouders. De jeugdhulpwerker start met de ondersteuning/ hulpverlening. Zo nodig heeft hij overleg met de zorgcoördinator. De werkzaamheden van de jeugdhulpwerker kunnen op school plaatsvinden, bij de leerlingen thuis of elders. Bedoeling is dat er contact gelegd wordt met het lokale team (na toestemming van betrokkenen) om volgens het principe van één gezin, één plan, één coördinatie/regie te gaan werken. Wanneer meer gespecialiseerde hulp nodig is, heeft men altijd een beschikking nodig van het lokale team waar de leerling woont. In de pilotperiode heeft de inzet van de jeugdhulpwerkers o.a. geleid tot snellere en kortere zorgroutes, minder zorgmeldingen en een betere samenwerking tussen jeugdhulp, onderwijs en de gemeente.

Een groot deel van de genoemde activiteiten in dit plan van aanpak wordt al uitgevoerd. Om dit te illustreren hebben we in kaders door dit plan van aanpak heen een aantal voorbeelden van activiteiten toegevoegd.

2. Aanleiding en huidige situatie

Op dit moment is de samenhang, samenwerking en afstemming met betrekking tot het voorliggende aanbod voor de Woerdense jeugd onvoldoende. Hierdoor ontstaan gaten in het aanbod maar ontstaat er tegelijkertijd overlap of dubbelingen. Vanuit het veld komen signalen dat er onvoldoende overzicht van en samenhang tussen activiteiten is. Daardoor is er te weinig zicht op wat er al is en aan welk aanbod juist gebrek is. Bovendien lijkt het huidige aanbod niet alle doelgroepen te bedienen. Dit komt bijvoorbeeld naar voren in een rapport van begin 2016 over de steeds verdergaande tweedeling in de Woerdense samenleving en de uitsluiting van groepen jongeren. Het uiteindelijke gevolg hiervan kan zijn dat meer jongeren uitvallen van school, moeilijker aan een baan komen en uiteindelijk overlast veroorzaken of in het criminele circuit terecht komen.

Ook intern kan meer samenhang tussen de verschillende beleidsterreinen op het gebied van jeugd worden aangebracht. Bovendien mist er een visie en uitgangspunten om te gebruiken als afwegingskader, bijvoorbeeld voor het beoordelen van subsidies.

Het beeld is dat er in de huidige situatie nog te veel aanbodgericht wordt gewerkt. Uitgangspunt voor de versterking van het voorliggende jeugdveld is dat we werken vanuit de vraag van de jeugd en hun ouders. De jeugd en hun wensen en behoeften staan centraal; niet het huidige aanbod.

Nog een reden om te investeren in het faciliteren van gezond en veilig opgroeien en opvoeden, is dat hierdoor een verschuiving kan plaatsvinden van de inzet van zwaardere zorg naar de inzet op signalering en laagdrempelige, vrij toegankelijke ondersteuning dichtbij onze inwoners. Hierdoor worden middelen efficiënter ingezet. Ook komen gezinnen eerder in beeld, en worden daardoor eerder geholpen. Zo worden problemen voorkomen of klein gehouden.

2.1 Huidige situatie

Om de huidige situatie verder in kaart te brengen zijn er de afgelopen maanden in samenwerking met organisaties activiteitenoverzichten gemaakt. Daarnaast komt uit gesprekken met het veld en diverse beleidsadviseurs een heel aantal aandachtspunten in de huidige situatie naar voren op verschillende leefgebieden van de jeugd in Woerden. Deze zijn beschreven in **bijlage 2**.

JOW!

Het project JOW! heeft het doel om jongeren in de leeftijd van 16 tot 27 jaar perspectief te bieden in de richting van vervolgonderwijs, (aangepast) betaald werk, dagbesteding en/of een zorgtraject. De aanpak van JOW! moet bijdragen aan een sluitende aanpak voor kwetsbare jongeren, met als beoogd effect dat deze jongeren zo veel als mogelijk meedoen in de samenleving. JOW! is ondergebracht bij het RBL en richt zich op jongeren die niet zelfstandig in staat zijn door middel van betaald werk in hun levensonderhoud te voorzien, bijvoorbeeld omdat zij geen startkwalificatie hebben kunnen behalen en/of omdat zij arbeidsbeperkt zijn. Vertrekpunt van de werkwijze van JOW! is de jongere zelf: zijn/haar mogelijkheden en ambitie zijn leidend.

3. Wat willen we bereiken?

We willen de huidige situatie ombuigen naar een gewenst toekomstbeeld. Dit doen we door opgavegericht te werken aan het behalen van een aantal gewenste maatschappelijke effecten. Opgavegericht werken betekent dat we vanuit verschillende beleidsterreinen en in samenwerking met organisaties en inwoners doen wat er nodig is om tot de gewenste situatie te komen. Alle acties die we inzetten moeten bijdragen aan de geformuleerde opgaven en de gewenste maatschappelijke effecten helpen te behalen. Door op deze manier integraal en met de samenleving samen te werken, hebben we beter zicht op de effecten en kunnen we daar beter op (bij)sturen.

3.1 Gewenste situatie: de opgave

Gelet op de huidige situatie is een integrale aanpak en een integraal op elkaar én op de vraag afgestemd aanbod van voorliggende voorzieningen voor onze jeugd onmisbaar. Dit aanbod zorgt ervoor dat de jeugd eerder in beeld is en waar nodig laagdrempeliger ondersteund wordt in het dagelijks leven, zo dicht mogelijk bij inwoners zelf. Het uiteindelijke doel van de aanpak is om al onze jeugd zo gezond en veilig mogelijk te laten opgroeien tot zelfredzame inwoners.

Het vertrekpunt hierbij is in de eerste plaats de jeugd en hun ouders zelf. Waar hebben zij behoefte aan en hoe zorgt de gemeente er samen met de organisaties uit het veld voor dat het aanbod aansluit op de vraag? Wanneer er meer samenhang komt in het aanbod van voorzieningen die een veilige en gezonde ontwikkeling stimuleren, heeft de jeugd (en hun ouders) hier veel baat bij.

3.2 Maatschappelijke effecten en resultaten

Met de opgave om het voorliggende jeugdveld te versterken, willen we samen met onze maatschappelijke partners een aantal maatschappelijke effecten en resultaten bereiken (de 'outcome'). Wat is belangrijk voor onze jeugd? Waar moeten wij ons, gelet op deze maatschappelijke effecten en resultaten, op richten? Waar moet onze focus liggen, en welk aanbod of welke activiteiten bouwen we af of prioriteren we anders?

Al eerder is met behulp van het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en organisaties uit het veld gewerkt aan het formuleren van gezamenlijke maatschappelijke effecten en resultaten. Belangrijkste input hiervoor was een brede bijeenkomst die op 19 mei 2016 plaatsvond (zie **bijlage 3** voor het verslag). Vanuit de bestaande activiteiten op het gebied van jeugd, maatschappelijke partners, het collegeprogramma, wettelijke taken en de programmabegroting, zijn gewenste maatschappelijke effecten en resultaten geformuleerd. De effecten en resultaten hebben betrekking op alle jeugd in Woerden in de leeftijd van -9 maanden tot 27 jaar.

Ouderbetrokkenheid in het onderwijs

Vanuit het beleidsveld Onderwijs zijn we bezig met het opstellen van een Lokale Educatieve Agenda (LEA). Een van de thema's hierin is 'ouderbetrokkenheid'. Met het onderwijsveld is overleg over de invulling en vormgeving van deze agenda. Ook op het onderdeel 'ouderbetrokkenheid' wordt input gevraagd. Per onderwijssoort wordt aangegeven wat 1) volgens betrokkenen het doel is van ouderbetrokkenheid in het onderwijs en 2) welke activiteiten op dit moment plaatsvinden op het gebied van ouderbetrokkenheid in het onderwijs. Een derde vraag richt zich op de toekomst: 3) wat is er nodig om ouderbetrokkenheid in het onderwijs te versterken, wat zijn de ambities? Uitkomsten worden in de LEA gebundeld en verder uitgewerkt tot activiteiten.

3.2.1 Elke leeftijd vraagt om een andere aanpak

De investeringsagenda JONG richt zich op jeugd van -9 maanden tot 27 jaar. Iedere leeftijdscategorie brengt andere uitdagingen en ontwikkelingsopgaven met zich mee. De aanpak is daardoor per leeftijdscategorie verschillend. Zo richt de inzet voor de jongste leeftijdscategorie zich met name op de ouders en de opvoeding. Waarbij vroegsignalering van mogelijke problemen een belangrijke rol speelt en vooral ingezet wordt op activiteiten die ervoor zorgen dat jonge kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. O.a. basisscholen, kinderopvang en het consultatiebureau hebben een belangrijke rol in deze fase van de ontwikkeling. De aanpak voor de jeugd van ca. 12 t/m 18 jaar is gericht op de ontwikkeling richting volwassenheid en de uitdagingen die daar mee gepaard gaan. In de overgang van 18- naar 18+ is met name aandacht nodig voor afstemming van andere wet- en regelgeving en jongeren die moeite hebben met deze overgang. Bij jongvolwassenen richt de aanpak zich op het vinden en vasthouden van een daginvulling (werk of studie) die past bij hun competenties. Met als uiteindelijke doel dat zij (naar vermogen) zelfstandig kunnen werken, wonen en leven.

KINDEREN EN JONGEREN GROEIEN GEZOND EN VEILIG OP TOT ZELFREDZAME INWONERS

Doelgroep: de jeugd van -9 maanden tot 27 jaar

Maatschappelijke effecten	Gewenste resultaten (outcome)
1. De jongere zelf: Jongeren groeien op tot zelfredzame en veerkrachtige inwoners. Zij voelen zich verantwoordelijk voor hun omgeving.	Kinderen en jongeren: <ul style="list-style-type: none">- zijn in beeld (bij wie dan ook);- zijn gezond en weerbaar op het terrein van sociale media, pesten, seksualiteit, middelengebruik en financiën;- vragen informatie en hulp als dat nodig is en weten bij wie of waar ze terecht kunnen;- hebben burgerschapsvaardigheden waaronder omgaan met verscheidenheid en opkomen voor een ander;- groeien op in een stimulerende en veilige omgeving; thuis, op school en in de buurt.
2. De jongere en het gezin: De regie ligt bij de jongere en/of de ouders, wanneer nodig worden zij ondersteund.	Ouders en verzorgers: <ul style="list-style-type: none">- worden gezien en gehoord als deskundigen over hun kinderen;- zijn zich bewust van de verantwoordelijkheid in de opvoeding en het effect van hun handelen;- worden toegerust en zo nodig ondersteund om opvoedingsvragen het hoofd te kunnen bieden;- krijgen ongevraagd ondersteuning geboden indien het belang van het kind in het geding komt;- worden gestimuleerd om betrokken te zijn in de buurt, op school, en in informele netwerken.
3. De jongere en school: Jongeren ronden een opleiding af die past bij hun capaciteiten. Zij voorzien daarmee (naar vermogen) in hun eigen levensonderhoud.	Kinderen en jongeren: <ul style="list-style-type: none">- hebben competenties die passen bij hun leeftijd behorend bij een toekomstig inwoner (en werknemer);- de stem van de jongeren wordt serieus genomen;- krijgen onderwijs op opleidingen die verbonden zijn met maatschappelijke organisaties en werkgevers;- krijgen onderwijs vanuit een opleidingsaanbod dat is afgestemd op de (regionale) arbeidsmarkt;- krijgen waar nodig ondersteuning. De continuïteit in onderwijs en zorg is gewaarborgd, met speciale aandacht voor de overstapmomenten (doorgaande leerlijn).
4. De jongere en de samenleving: Jongeren leveren een bijdrage aan de samenleving	Kinderen en jongeren: <ul style="list-style-type: none">- participeren actief in verenigingen, maatschappelijke organisaties en bij werkgevers die hen stimuleren en steunen zelfredzaam te zijn;- hebben een stem, die serieus genomen wordt door ouders, scholen en gemeente;- hebben de mogelijkheid elkaar te ontmoeten in wijk en buurt;- kunnen zich redden in, omgaan met en voldoen aan de eisen van een veranderende samenleving.

3.3 Meetbaar maken

We willen de effectiviteit van de aanpak meten door aan de maatschappelijke effecten en bijbehorende resultaten prestatie-indicatoren te koppelen. Hiervoor kunnen we bijvoorbeeld de diverse benchmarks gebruiken die regelmatig worden gehouden (o.a. GGD-onderzoeken DD JGZ en Schoolkrachtmonitor, waarstaatjegemeente.nl, buurtmonitor). Ook kunnen we gegevens gebruiken van diverse organisaties, waaronder jongerenwerk, onderwijs, werk en inkomen en WoerdenWijzer. Onderdeel van de aanpak is het verder uitwerken van de prestatie-indicatoren, deze meten en op basis hiervan de aanpak evalueren.

3.4 Transformatie

Als gevolg van de decentralisatie krijgt de gemeente Woerden het complete jeugdveld beter in beeld, waardoor er meer gelegenheid ontstaat om bij te kunnen sturen waar nodig. Dit biedt volop mogelijkheden voor het verbeteren van de kwaliteit van het voorliggende jeugdveld.

We verwachten dat de investering 'aan de voorkant' er uiteindelijk aan bijdraagt dat minder zware en dus kostbare zorg nodig is, omdat problemen bij het opgroeien en opvoeden worden voorkomen of klein gehouden. De uitvoering van de investeringsagenda JONG leidt daarmee tot een efficiëntere inzet van de huidige middelen. De verwachting is dat door te investeren in voorzieningen die een gezonde en veilige ontwikkeling van de jeugd faciliteren een verschuiving plaatsvindt van zwaardere, dure zorg naar laagdrempelige, vrij toegankelijke en lichte ondersteuning in het dagelijkse leven, zo dicht mogelijk bij de jeugd en hun ouders.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

VVE is onderwijs voor zeer jonge kinderen met een achterstand (bijv. in taalontwikkeling, sociaal-emotionele of motorische ontwikkeling). Door inzet van VVE kunnen kinderen op het kinderdagverblijf spelenderwijs hun achterstand inhalen en zo een betere start maken op de basisschool.

VVE is voor peuters van 2,5 tot 4 jaar en vindt plaats op het kinderdagverblijf (of peuterspeelzaal). Gemeente Woerden is verantwoordelijk voor de VVE en geeft hier subsidie voor. Het consultatiebureau geeft ouders advies om VVE aan te vragen en geeft daarvoor een indicatie. Met deze indicatie kunnen ouders bij de gemeente de voor- en vroegschoolse educatietoeslag aanvragen.

3.5 Opgavegericht sturen

Prestatieafspraken met organisaties zijn voor de gemeente een krachtig middel om ook het veld ertoe te bewegen steeds meer opgavegericht te werken. Beleidsadviseurs kunnen met organisaties afspraken maken over hoe in te spelen op de geformuleerde opgaven en hoe de inzet van organisaties uiteindelijk bijdraagt aan de beoogde maatschappelijke effecten. Hoe meer zicht we hebben op overlap en hiaten in het aanbod in relatie tot de geformuleerde opgaven, hoe gericht we afspraken met de uitvoering kunnen maken. Bedoeling is om alle subsidies op het gebied van voorliggende voorzieningen voor jeugd en/of ouders naast het schema op pagina 7 te leggen en de volgende vragen daarbij te stellen: sluit de geformuleerde inzet aan bij (een van de) genoemde opgaven? Draagt de inzet bij aan de beoogde maatschappelijke effecten? Levert de inzet een bijdrage aan een versterkt voorliggend veld waarbinnen de jeugd gezond en veilig kan opgroeien en zich kan ontplooiën tot zelfredzame inwoners?

4. Wat gaan we doen?

Het formuleren van maatschappelijke effecten van de versterking van het voorliggende veld is uiteraard geen doel op zich. Het gaat om het daadwerkelijk zorgen voor samenhang, het beter inrichten van het veld en het inzetten van gerichte acties. De manier waarop we dit aanpakken, in samenwerking met het veld en met betrokkenheid van de jeugd en hun ouders, staat beschreven in dit hoofdstuk.

4.1 Integrale aanpak

Zoals benoemd is de aanpak integraal, zowel extern als intern. Onderstaand zijn de betrokken (beleids)terreinen en deelonderwerpen weergegeven. Genoemde thema's zijn voorbeelden van ontwikkelingen of projecten die bijdragen aan een gezonde en veilige ontwikkeling en ontplooiing van de jeugd, en die we daarom meenemen in de integrale aanpak. De kleur van de bollen geeft een indicatie op welk niveau preventie plaats vindt: lichtgroen is het dagelijks leven, donkergroen is laagdrempelige ondersteuning en blauw is niet-vrij toegankelijke ondersteuning.

4.2 Betrokkenen uit het veld

4.2.1 Bijeenkomst 19 mei 2016

Naar aanleiding van de bijeenkomst op 19 mei jl. met het veld hebben meerdere aanwezigen zich aangemeld om mee te denken over de versterking van het voorliggende jeugdveld. Bij deze bijeenkomst waren vertegenwoordigers van vele verschillende organisaties aanwezig, waaronder vertegenwoordigers van de participatieraad, onderwijs, huisartsen, Dunya, kinderopvang, welzijn, jongerenwerk, GGD, de sleutelclub, scouting en kindercoaches. Tijdens de bijeenkomst kwamen diverse onderwerpen aan de orde. De inhoudelijke opbrengst van de bijeenkomst is uitgetekend door Jacco Kazius (zie voorblad). Daarnaast heeft deze bijeenkomst herkenning, elkaar weten te vinden en ontmoeting gebracht. Met de aanwezigen is afgesproken concreet met elkaar aan de slag te gaan door middel van werkgroepen. In de werkgroepen worden de acties die uit de opgave voortkomen verder uitgewerkt.

Sleutelclub Kamerik

In Kamerik is er de Sleutelclub. Dit is een voorliggende voorziening voor jongeren in Kamerik; samen sleutelen zij aan motoren, auto's, brommers en zetten zij kunstwerken van hout in elkaar. De sleutelclub Kamerik biedt ruimte aan jongeren van diverse pluimage (jongeren met of zonder problematiek, met een hoog of lager niveau, met een autismestoornis, etc.).

4.2.2 Vijf werkgroepen

In eerste instantie zijn de werkgroepen ingedeeld in de volgende thema's, die door de aanwezigen op 19 mei als meest relevant werden bestempeld.

- Talentontwikkeling
- Gaten in preventie
- Samenwerken
- Ouderbetrokkenheid
- Laagdrempelige preventie: vroeg erbij, zonder stempel

Afhankelijk van wat er uit de werkgroepen aan ideeën, knelpunten en acties naar voren komt, kan de focus (tijdelijk) verschuiven. Het is uitdrukkelijk de bedoeling om verbeteracties uit de werkgroepen zelf naar voren te laten komen. Deelnemers aan de werkgroepen zijn opgenomen in **bijlage 4**.

Inmiddels zijn de meeste werkgroepen van start gegaan. Naast het bespreken van inhoudelijke aandachtspunten en het komen tot verbeteringen op het gebied van voorzieningen die veilig en gezond opgroeien faciliteren, is een belangrijk doel dat men elkaar leert kennen en elkaar daardoor beter weet te vinden. Iedere werkgroep formuleert in Q1 van 2017 een aantal speerpunten en geeft daarbij aan wat er nodig is om deze te realiseren.

4.2.3 Netwerkbijeenkomsten

Naast het faciliteren van de vijf werkgroepen, willen we in 2017 één of twee netwerkbijeenkomsten voor partners binnen het jeugdveld organiseren. Doel van de bijeenkomst(en) is om het netwerk van organisaties te verstevigen en belemmeringen en hiaten te signaleren. Idealiter pakken de betrokken veldpartijen de organisatie van deze bijeenkomsten na 2017 zelf verder op.

Combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches

Het Bewegteam Woerden (ondergebracht bij Welzijn Woerden) bestaat uit combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches die verbindingen leggen tussen onderwijs en sportverenigingen. Het bewegteam organiseert allerlei activiteiten op het gebied van sport, spelen, bewegen en een gezonde leefstijl. Voor jeugd met een beperking is een consulent van Sportservice Utrecht beschikbaar: zij kan zowel verenigingen als ouders en jongeren zelf adviseren over waar zij met hun beperking kunnen sporten.

4.3 Inwoners: jeugd en ouders

Opgavegericht werken betekent dat we ons focussen op de acties die vanuit de samenleving als het meest gewenst of urgent worden beschouwd. Zonder de input van onze inwoners, en specifiek van de jeugd en hun ouders lukt dit niet. Hoewel de gemeente via bijvoorbeeld dorpsplatforms, bewonersinitiatieven, maar ook via de contacten met veldpartijen veel hoort van wat er onder inwoners leeft, willen we jeugd en ouders ook meer expliciet bij de investeringsagenda JONG betrekken. Hoe we dit precies vormgeven, werken we in het kernteam en met input van de interne en externe werkgroepen verder uit. De participatieraad wordt ook betrokken bij deze aanpak.

4.3.1 Jeugd

In het tweede kwartaal van 2017 organiseren we een jongerencongres/-debat(ten) waarbij we met de jeugd in gesprek willen gaan over wat zij belangrijk vinden en nodig hebben om in Woerden gezond en veilig te kunnen opgroeien.

In 2016 is door jongerenwerkorganisatie Jeugd-Punt een onderzoek gedaan naar de behoeften van jongeren m.b.t. vrije tijdsbesteding en jongerenparticipatie. Het definitieve rapport moet nog verschijnen maar de eerste resultaten bieden al aanknopingspunten om verder mee aan de slag te gaan.

4.3.2 Ouders

Ook ouders willen we bij de aanpak betrekken. Dit gebeurt enerzijds al binnen de themagroep ouderbetrokkenheid, waarin samen met o.a. het onderwijs wordt opgetrokken. In september 2016 heeft in dat kader een eerste bijeenkomst over (sociale) veiligheid en ouderbetrokkenheid voor ouders en professionals plaatsgevonden. De verwachting is dat er vanuit de werkgroepen met betrokken veldpartijen nog meer initiatieven voor bijeenkomsten/contactmomenten met ouders zullen voortkomen. Vanuit de gemeente zullen we een bijeenkomst met ouders organiseren in de eerste helft van 2017. Doel is om beter zicht te krijgen op de behoeften van ouders m.b.t. veilig en gezond opvoeden en opgroeien. Dit is immers van cruciaal belang voor een succesvolle aanpak.

Via de wijk- en dorpsplatforms worden inwoners betrokken bij de invulling van de investeringsagenda. Ook zijn er groepen bewoners/ouders die zich al georganiseerd hebben om iets te betekenen voor de jeugd in Woerden. Deze initiatieven vanuit de samenleving zullen we actief faciliteren en stimuleren.

Jongeren in de wijk

Jongeren bevinden zich natuurlijk ook op straat. Jeugd-Punt en Streetcornerwork zijn dan belangrijke professionele organisaties die de jongeren kunnen bereiken. Maar ook politie, wijkagenten en BOA's hebben hierin een rol. Daarom is er het overleg Jeugd in de Openbare Ruimte (JOR): een overleg tussen verschillende partijen waaronder veiligheid en zorg, waarbij (overlast)meldingen over jongeren in de openbare ruimte worden besproken.

Door de gemeente heen zijn verschillende JOP's (jongeren ontmoetingsplekken) geplaatst, die dienen als aangewezen hangplekken voor de jeugd. De jongerenwerker maakt iedere week rondes langs deze plekken en houdt zo zicht op welke groepen zich waar bevinden, wat er binnen de groepen speelt en waar eventueel ondersteuning of praktische hulp nodig is.

4.4 Intern kernteam en brede werkgroep

Om direct gerichte acties in te kunnen zetten en ontwikkelingen met elkaar te verbinden, is er een integrale werkgroep gestart waarin afgestemd wordt hoe de diverse acties elkaar versterken en aanvullen. De werkgroep heeft input geleverd op het plan van aanpak en vanuit de diverse beleidsterreinen aandachtspunten benoemd. Daarnaast is er een kernteam samengesteld om de grote lijnen te bewaken, de aanpak te monitoren, aanvullende acties uit te zetten en waar nodig bij te sturen. Het kernteam komt eens in de 2 á 3 weken bij elkaar. De samenstelling van het kernteam en de werkgroep is opgenomen in **bijlage 5**.

4.5 Gewenste situatie en activiteiten

In het schema in **bijlage 6** staat benoemd welke concrete activiteiten we ondernemen om het voorliggende jeugdveld te versterken. Veel van de activiteiten die benoemd zijn, worden al uitgevoerd. De aanpak richt zich daarom met name op het meer in samenhang uitvoeren van activiteiten. De bedoeling is om een integrale aanpak te creëren en samenwerkingen, prestatieafspraken en subsidieverlening hierop in te richten. Deze

aanpak wordt op grond van nog nader te bepalen prestatie-indicatoren jaarlijks gemonitord en waar nodig bijgesteld. Het formuleren van deze prestatie-indicatoren is een van de acties binnen de aanpak. De gewenste situaties zoals in het schema geformuleerd, zijn op diverse bronnen gebaseerd: signalen uit het veld en geluiden uit de samenleving, door beleidsadviseurs geconstateerde knelpunten en going concerns. Ook resultaten uit de quick scan sociaal domein en evaluatie van het investeringsfonds zijn hierin meegenomen.

4.6 Planning

De investeringsagenda JONG heeft een doorlooptijd tot en met 2020. Dat wil zeggen: de procesmatige aanpak zoals beschreven in dit document loopt in ieder geval tot in 2020 door. Op basis van evaluaties, signalen uit de werkgroepen, 'invliegers', nieuwe initiatieven etc. kan de aanpak tussentijds worden bijgesteld. Binnen deze procesmatige aanpak worden diverse activiteiten en projecten uitgevoerd (zie bijlage 6). Deze projecten hebben ieder hun eigen planning, mijlpalen en eindresultaten. In de diverse werkgroepen worden deze op elkaar afgestemd.

4.7 Financiën

Het grootste deel van de uitvoering wordt gefinancierd vanuit de reguliere budgetten sociaal domein. Specifiek voor jeugd- en jongerenwerkactiviteiten is in 2017 binnen het sociaal domein een budget van €185.975,- beschikbaar, waaruit o.a. het jongerenwerk en jongerencentrum Babylon gefinancierd worden. Ook vanuit andere programma's, bijvoorbeeld sport, onderwijs, armoedebestrijding en participatie worden (lopende) activiteiten gefinancierd (bijv. combinatiefunctionarissen, voorkomen voortijdig schoolverlaten en JOW).

Vanuit 2016 wordt een budget van ca. €50.000,- overgeheveld naar 2017, waarmee activiteiten die het voorliggende jeugdveld completer maken kunnen worden opgestart; bijvoorbeeld initiatieven die uit de werkgroepen naar voren komen.

Via het investeringsfonds kunnen partijen een eenmalige subsidie aanvragen voor activiteiten die bijdragen aan de gewenste versterking van het voorliggende veld, mits deze aanvragen binnen de vastgestelde kaders passen.

Uitvoering van het plan van aanpak leidt uiteindelijk tot een efficiëntere inzet van de huidige middelen en een verschuiving in de uitgaven van maatwerk/zware ondersteuning naar laagdrempelige, vrij toegankelijke activiteiten. Om deze beweging te realiseren is een investering in het voorliggende veld noodzakelijk. In 2017 onderzoeken we door middel van business cases of deze investering vanuit de huidige begroting sociaal domein kan worden gerealiseerd.

BIJLAGEN

1. Wat is preventie?	14
2. Aandachtspunten in de huidige situatie	16
3. Verslag bijeenkomst 19 mei 2016	18
4. Samenstelling externe werkgroepen	20
5. Samenstelling kernteam en werkgroep	22
6. Schema gewenste situaties en activiteiten Investeringsagenda JONG	23

Bijlage 1. Wat is preventie?

Preventie is voorkomen dat er problemen ontstaan, door het tijdig signaleren en inschatten van risico's en het inzetten van passende interventies. Dit 'inzetten van interventies' kan van alles betekenen en speelt op verschillende niveaus. Deze verschillende niveaus van preventie lichten we in dit hoofdstuk verder toe. Zo kan preventieve inzet betekenen dat met gerichte acties voorkomen wordt dat problemen überhaupt ontstaan. Maar preventieve inzet houdt ook in dat met gerichte acties voorkomen wordt dat problemen die zich al hebben gemanifesteerd, erger worden.

2.1. Preventie: rol van de gemeente

Het uiteindelijke doel van preventief beleid is dat alle kinderen gezond en veilig opgroeien tot zelfredzame inwoners. Preventieve activiteiten ondersteunen 'het dagelijks leven', signaleren beginnende problemen en dragen waar nodig over naar laagdrempelige of niet-vrij toegankelijke ondersteuning. Preventie richt zich dus met name op het 'brede' deel van onderstaande driehoek:

Taken op het gebied van preventie zijn bij meerdere partijen in het jeugdveld belegd. De gemeente speelt hierin als regisseur een belangrijke rol. De gemeente kan bijvoorbeeld partijen bij elkaar brengen, ervoor zorgen dat aanbod op elkaar wordt afgestemd en dat partijen in staat worden gesteld hun preventieve taken optimaal uit te voeren. De gemeente kan knelpunten signaleren en aanpakken en daarnaast initiatieven die bijdragen aan de versterking van het preventieve veld stimuleren.

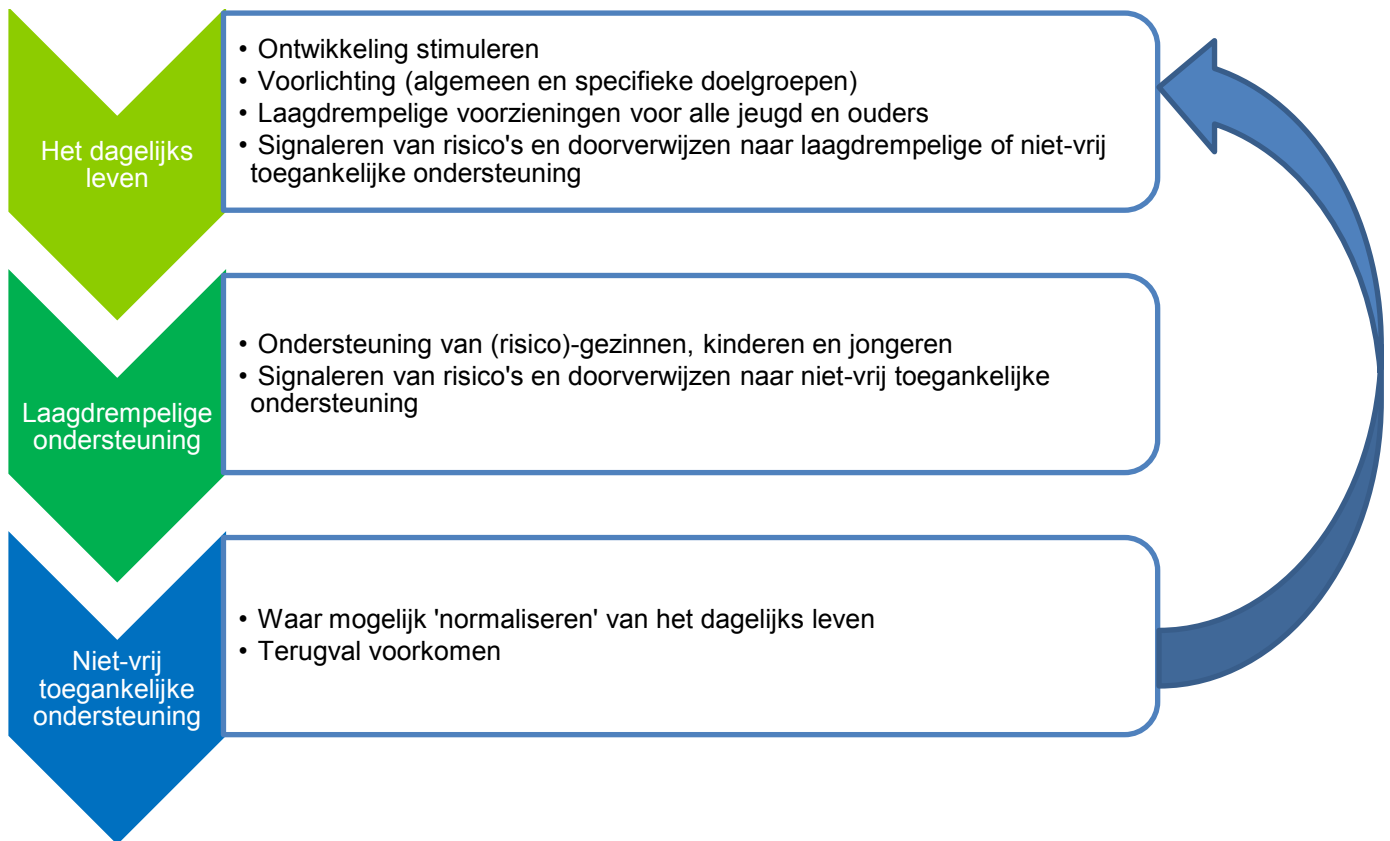
2.1. Niveaus van preventie

De nadruk ligt bij preventie op het versterken van het dagelijks leven: daar waar het gezin, de buurt, het informele netwerk, het onderwijs en andere organisaties de ontwikkeling van kinderen en jongeren stimuleren. Ook vindt daar voorlichting plaats over bijvoorbeeld gezondheid en veiligheid. Er zijn allerlei laagdrempelige voorzieningen voor jeugd en ouders waar zij terecht kunnen om te recreëren, te leren, te werken en te ontwikkelen. In het dagelijks leven worden risicovol gedrag of beginnende problemen opgemerkt en daarop actie ondernomen.

Preventieve taken bestaan ook uit het bieden van laagdrempelige ondersteuning aan gezinnen, kinderen en jongeren. Bijvoorbeeld wanneer zij vanwege de aanwezigheid van risicofactoren een grotere kans hebben op opvoed- of ontwikkelingsproblemen.

Wanneer laagdrempelige, preventieve ondersteuning niet meer voldoende is om (verergering van) problemen te voorkomen, wordt doorverwezen naar niet-vrij toegankelijke ondersteuning. Deze ondersteuning is niet meer preventief te noemen. Wel wordt waar mogelijk geprobeerd om de problematiek te normaliseren en ondersteuning zo snel mogelijk weer in het preventieve veld onder te brengen.

In onderstaand schema zijn de verschillende categorieën van preventieve interventies weergegeven.

Bijlage 2. Aandachtspunten in de huidige situatie

De jongere zelf:

- In het voorliggend veld wordt een breed scala aan activiteiten uitgevoerd die belangrijk zijn voor een goede ontwikkeling van de jeugd, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, sport en educatie. Deze activiteiten kunnen nog meer in samenhang met elkaar worden uitgevoerd.
- Jongeren bewegen zich in allerlei verschillende voorliggende organisaties (onderwijs, sport, cultuur enz.). Er heerst bij veel van deze organisaties een bepaalde handelingsverlegenheid als het vermoeden bestaat dat er iets niet goed gaat met een kind of jongere.
- Er is nog onvoldoende samenhang in de wijkgerichte aanpak (gebiedsgericht werken): betrokken partijen werken nog onvoldoende met elkaar samen waardoor signalen over gaten in het collectieve aanbod nog niet optimaal worden gedeeld.
- Binnen de PGA (= aanpak gericht op terugdringen van criminaliteit en overlast in Woerden en het voorkomen van nieuwe aanwas) is Streetcornerwork (SCW) tijdelijk ingehuurd om jongeren te bereiken en te begeleiden op verschillende leefgebieden. Het jongerenwerk (Jeugd-Punt) volstaat niet mbt deze doelgroep van criminele en overlastgevende jongeren; jongeren die veelvuldig met politie/justitie in aanraking komen. De samenwerking tussen jongerenwerk en SCW is een aandachtspunt.
- Kindermishandeling is een onverminderd groot en weinig zichtbaar probleem. De aanpak (van voorkomen tot schade beperken) kan meer in samenhang gebeuren. De gemeente draagt een verantwoordelijkheid maar heeft te weinig zicht op welke organisaties wat doen en hoe.
- Inzet op gezondheid en weerbaarheid op gebied van sociale media, pesten, seksualiteit, middelengebruik en financiën is versnipperd en het aanbod is niet altijd structureel ingebed.
- Jeugd drinkt gemiddeld genomen minder alcohol dan een paar jaar geleden; de jeugd die alcohol gebruikt drinkt echter veel (bingedrinken).
- Er zijn signalen dat het gebruik van (hard)drugs toeneemt, ook onder jeugd. Tot nu toe besteden we als deelnemende gemeente aan het regionale preventieproject Nuchter Verstand vooral aandacht aan alcoholgebruik.
- In de quick scan wordt geconstateerd dat er relatief weinig voorzieningen voor jongeren in Woerden aanwezig zijn. In termen van het beleid sociaal domein zijn er te weinig voorliggende voorzieningen gericht op preventie en vroegsignalering, bijv. ambulante laagdrempelige opvoedingsondersteuning, de problematiek die ontstaat bij het bereiken van de 18-jarige leeftijd als de toegang tot bepaalde voorzieningen stopt, gerichte aandacht voor jongeren van buitenlandse afkomst (met name meisjes), activiteiten gericht op een gezonde leefstijl en een maatjesproject voor kinderen.
- Scholen zijn wettelijk verplicht een bijdrage te leveren aan burgerschapsvorming en sociale integratie. Ook andere organisaties (bijv. jongerenwerk, welzijn, cultuur) kunnen hier een rol in spelen. In de huidige situatie is onduidelijk of er voldoende aandacht aan burgerschaps-vorming wordt besteed.

De jongere en het gezin:

- Samenwerking in de eerste lijn is onvoldoende, maar ook breder is er onvoldoende samenwerking tussen verschillende partners en zijn mogelijkheden van lichte ondersteuning in het sociaal domein onvoldoende bekend. Vb: huisartsen verwijzen door naar jeugdzorg: ze hebben zicht op de mogelijkheden in het medisch domein, niet (of weinig) op de mogelijkheden in het voorliggende veld (de lichtere ondersteuning).
- De kennis, kunde en het aanbod van de JGZ is onvoldoende bekend bij andere partners.
- Er is nog relatief weinig aandacht voor preventieve inzet gericht op (risico)zwangeren (doelgroep - 9 maanden).
- Er zijn weinig voorzieningen die een vervolg kunnen geven aan de observatiegroep Kiekeboe.

- Diverse partijen geven aan dat een infrastructuur voor echtscheidingen zeer welkom is, zowel voorliggend als niet vrij-toegankelijk.
- Vanuit met name het onderwijs komt regelmatig het signaal dat de ouderbetrokkenheid lang niet altijd voldoende is.

De jongere en school of werk:

- Diverse lopende projecten op het gebied van voor- en vroegschoolse educatie, voortijdig schoolverlaten en jeugdhulp op school.
- Het onderwijs is zoekende naar haar rol en positie in het voorliggende jeugdveld; scholen weten bijv. niet in alle wijken waar zij met hun school overstijgende zaken naartoe moeten (uitgezonderd Molenvliet, Schilderskwartier). Tegelijkertijd is de aanwezigheid van scholen bij overleggen en (preventie)bijeenkomsten relatief klein, voornamelijk vanwege school-jaarplanning.

De jongere en de samenleving:

- Het huidige aanbod mbt jongeren- en/of ontmoetingscentra voldoet niet. Jongeren geven aan dat er te weinig te doen is voor jongeren in Woerden.
- Sommige groepen jongeren voelen zich buitengesloten. Niet iedereen kan met het huidige aanbod uit de voeten of heeft gelijke kansen, bijvoorbeeld stageplekken, (sport)activiteiten voor minderheidsgroepen.
- Consulente geven aan dat vooral de doelgroep 17-27 jaar door problemen thuis, op straat komen te staan en vervolgens in de dak- en thuislozenopvang in Utrecht belanden. Daarnaast wordt geconstateerd dat het ontbreekt aan voldoende ondersteuning bij zelfstandig wonen voor hen die dat nodig hebben (begeleid wonen, kamertrainingen, etc.). Jongeren die zouden kunnen uitstromen uit residentiële instellingen kunnen die stap niet maken omdat er onvoldoende woonruimte met gepaste ondersteuning aanwezig is.
- JOP's voldoen in een aantal gevallen niet meer aan de wensen en behoeften van jongeren, inwoners en betrokken partijen zoals jongerenwerk, politie en boa's.

Bijlage 3. Verslag bijeenkomst 19 mei 2016

JEUGD

Terugblik bijeenkomst preventie jeugd

19 mei 2016

Preventie = het versterken van het normale leven!

De gemeente Woerden zet stappen om het preventieveld jeugd in Woerden te versterken. Dit doen we natuurlijk niet alleen. Het preventieveld bestaat uit allerlei formele en informele organisaties die er samen voor zorgen dat de ontwikkeling van kinderen en jongeren in Woerden wordt gestimuleerd. Een belangrijk onderdeel van de versterking van het veld is daarom het betrekken van alle organisaties die een taak hebben in het preventieveld voor jeugd. De bijeenkomst op 19 mei was hiervan het startpunt. We hebben voor de bijeenkomst al een tweetal gesprekken gehad met een aantal vertegenwoordigers uit het veld, zodat we zeker wisten dat de inhoud van de bijeenkomst aan zou sluiten bij wat er leeft.

We vinden het fantastisch dat, met ongeveer zestig aanwezigen, een flink deel van het veld vertegenwoordigd was. Een greep uit de organisaties die er waren: de GGD, het Bewegingsteam, een kindercoach, de kinderopvang, het onderwijs, jongerenwerk en het Klooster.

De gemeente heeft een kader opgesteld waarin de belangrijkste maatschappelijke effecten rondom preventie jeugd zijn benoemd. Dit kader is een uitgangspunt voor alle activiteiten die op het gebied van preventie worden uitgevoerd. Tijdens de bijeenkomst heeft wethouder Hans Haring van jeugd het kader gepresenteerd. Het kader is voor de volledigheid ook bij dit verslag gevoegd.

In twee gespreksrondes werd doorgepraat over de volgende onderwerpen:

- Hoe elkaar te vinden / verwachtingen / samenwerken
- Waar vallen de gaten op het gebied van preventie?
- Protocol kindermishandeling en laagdrempelige preventie
- Goed contact met ouders van allochtone afkomst
- Talentontwikkeling
- Verbinding van tweedelijns zorg met preventie

De inhoudelijke opbrengst van de bijeenkomst is uitgetekend door Jaco Kazius. U vindt een foto van de tekening als bijlage bij dit verslag.

Een goed netwerk binnen het Woerdense preventieveld zorgt voor korte lijnen en snellere adequate hulp aan kinderen en jongeren. Op 19 mei is hiervoor een goede basis gelegd. Daar zijn we erg blij mee. We hopen dat u elkaar beter heeft leren kennen. Wij hebben ontzettend veel informatie van u gekregen die we de komende tijd gaan verwerken.

Daarbij hebben we u uiteraard weer nodig. We nemen contact op met de mensen die hebben aangegeven dat ze me willen denken en gaan ook nog met andere partijen om tafel. Daarnaast hebben we toegezegd dat er ook bijeenkomsten voor ouders en jongeren komen. Ook hiermee gaan we de komende tijd aan de slag.

Tijdens de bijeenkomst omschreef het Nederlands Jeugdinstituut preventie als het versterken van het normale leven. Dat is precies wat we willen bereiken in Woerden. We gaan ervan uit dat we daarbij

ook op de inzet van uw organisatie kunnen rekenen, zodat het preventieveld de kinderen en jongeren in Woerden steeds meer kan gaan bieden!

Heeft u vragen of ideeën over preventie jeugd? Neem dan gerust contact met ons op. We gaan graag in gesprek.

Hanneke Steijn
Marion Vonk
Erie Haak

beleidsadviseur gemeente Woerden
beleidsadviseur gemeente Woerden
projectleider WoerdenWijzer

steijn.j@woerden.nl
vonk.m@woerden.nl
haak.e@woerden.nl

Bijlage 4. Samenstelling externe werkgroepen

Werkgroep: Talentontwikkeling	
Intern trekker: Froukelien van der Weg	
<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Randy van Schravendijk	Combinatiefunctionaris, beweegteam Woerden
Inger van Dijk	Jeugdpunt
Bauke Borsboom	Vlindertijd kindercoaching
Corinne Derks	Jeugdpunt
Arnoud van Rijnsoever	Jeugdpunt
Miranda van de Heul	Welzijn Woerden
Linda Veldhuijzen van Santen	Teamleider ID-college
Mourad / Youssef	Streetcornerwork

Werkgroep: Gaten in preventie	
Intern trekker: Hanneke Steijn en Erie Haak	
<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Iwan	What's nektz
Linda Oskam	Welzijn Woerden
S. de Ruijter	Huisarts Harmelen
Joost Manasse	Scouting Woerden
Katinka Meiborg	Welzijn Woerden
Salim Lamrini	Dunya Consulting
Marleen Vergeer	Kwadraat AMW
Anissa Almarini	Kwadraat

Werkgroep: samenwerken	
Intern trekker: Erie Haak en Simone Langerak	
<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Katinka Meiborg	Welzijn Woerden
Dorine Morsink	KNM Kind&Co
Loes Wierman	KNM Kind&Co
Natascha d'Hondt	Handje Helpen
Salim Lamrini	Dunya Consulting
Esther Bunte-Van Schilt	Reinaerde

Werkgroep: ouderbetrokkenheid	
Intern trekker: Elise van Andel	
<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Anissa Almarini	Kwadraat AMW
Angelique Nijman	Kalsbeek College
Katrien van Hees	ID College
Irene de Visser	Stichting Passenderwijs
Swer Elbertsen	Combinatiefunctionaris Sport
Susanne Smit	Gemeente Woerden, leerplicht

Werkgroep: Laagdrempelige preventie, vroeg erbij zonder stempel	
Intern trekker: Marion Vonk en Simone Langerak	
<i>Naam</i>	<i>Organisatie</i>
Linda Veldhuijzen van Zanten	Teamleider ID-college

Antoinet Velner	Kinderopvang de Speelweide
Jeanette Schrijen	GGD RU CJG
Miranda van de Heul	Coördinator brede school/ Welzijn Woerden
Katinka Meiborg	Welzijn Woerden

Bijlage 5. Samenstelling kernteam en werkgroep

Tot nu toe zijn de volgende collega's betrokken bij het kernteam en de werkgroep. De samenstelling van beide groepen kan gedurende het project wijzigen, bijvoorbeeld onder invloed van prioritering van opgaven en ontwikkelingen in de samenleving.

<i>Kernteam en werkgroep versterking preventie jeugd</i>	
<i>Naam</i>	<i>Kennisveld</i>
Froukelien van der Weg (kernteam)	Preventie jeugd, jongerenwerk, sport
Suzanne van de Gein (kernteam)	Coördinator cluster preventie
Erie Haak/Simone Langerak (kernteam)	WoerdenWijzer
Elise van Andel/Hanneke Steijn (kernteam)	Onderwijs & kinderopvang
Marion Vonk (kernteam)	JGZ & Maatschappelijk werk
RBL?	Leerplicht
Alide de Leeuw	Gezondheid
Gerard Kraaijkamp	Werk, inkomen en participatie
Angela van Velden/Natalie Bink	Wonen
Margret van Wijk	Openbare orde en veiligheid
Marieke van Dijken	Persoonsgerichte aanpak (PGA)
Jacqueline Scheenstra	Gebiedsgericht werken
Anniek van der Ploeg	Jeugdzorg
Marieke van der Pluijm/Arthur Sahertian	Schuldhelpverlening

Bijlage 6. Gewenste situatie en activiteiten/projecten Investeringsagenda JONG

Gewenste situatie (wat)	Activiteiten / projecten (hoe)	Trekker
Randvoorwaardelijk		
<ul style="list-style-type: none"> Organisaties, jeugd en ouders zijn betrokken bij de opzet en uitvoering van de investeringsagenda JONG. 	<ul style="list-style-type: none"> Vijf werkgroepen met partners uit het veld zijn gestart en worden in 2017 door de gemeente gefaciliteerd. Organiseren van netwerkbijeenkomsten voor partners binnen voorliggend veld om netwerk te verstevigen en belemmeringen en hiaten te signaleren. Organiseren van een jongerencongres/jongerendebat. Organiseren van een bijeenkomst voor ouders. Betrekken participatieraad. 	<p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p>
(Beleids)terrein overstijgend		
<ul style="list-style-type: none"> Activiteiten die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de jeugd, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, sport en educatie worden in samenhang met elkaar uitgevoerd en sluiten aan op de behoeften van de jeugd. Slimme combinaties worden gemaakt zodat zoveel mogelijk jeugd van deze activiteiten gebruik kan maken. Professionals en vrijwilligers in het voorliggende veld zijn getraind en werken samen om zo elk kind goed in beeld te hebben, en vervolgens ook actie te ondernemen als het vermoeden bestaat dat er iets niet goed gaat met het kind. Het huidige aanbod van trainingen en workshops voor ouders over diverse onderwerpen m.b.t. opvoeden en opgroeien is inzichtelijk en structureel ingebed in diensten van organisaties (bijv. JGZ, welzijn), waar mogelijk in samenwerking met onderwijs. Het huidige aanbod van trainingen en workshops voor kinderen en jongeren (mbt gezond- en (sociale, financiële etc.) weerbaarheid is inzichtelijk en structureel ingebed in diensten van organisaties (bijv. jongerenwerk, welzijn en maatschappelijk werk), waar mogelijk in samenwerking met onderwijs. Er is expliciet aandacht voor omgaan met financiën 	<ul style="list-style-type: none"> Interne en externe werkgroepen organiseren waarin acties, activiteiten en projecten op elkaar worden afgestemd en goede voorbeelden met elkaar worden gedeeld. Integraal beoordelen van subsidieaanvragen zodat overlap wordt voorkomen. Behoeftte aan scholing op het gebied van signalering inventariseren en op basis daarvan scholingsaanbod vormgeven en uitrollen. Behoeftte aan trainingen en workshops van ouders en jeugd inventariseren en het huidige aanbod zo nodig herzien; afspraken maken met organisaties over het implementeren en inbedden van het voorlichtingsaanbod. Plan van aanpak inclusie; o.a. voorlichting geven over inclusie bij diverse organisaties en (sport)verenigingen. 	<p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Kernteam</p> <p>Anouk</p>

<p>(bijvoorbeeld in de week van het geld).</p> <ul style="list-style-type: none"> Inclusie: we creëren gelijke kansen en mogelijkheden voor alle jongeren, bijv. toegang tot onderwijs, arbeidsmarkt, sport etc. 		
Welzijn, sport en jongerenwerk		
<ul style="list-style-type: none"> Er is een laagdrempelig en toegankelijk punt voor kinderen en jongeren waar zij advies kunnen krijgen over allerlei onderwerpen die hen bezig houden. Deze plek is niet alleen informatief, maar heeft ook een ontmoetingsfunctie. De jeugd vindt er bovendien een luisterend oor. De locatie is breed inzetbaar voor verschillende doelgroepen en activiteiten. Door middel van activiteiten, voorlichtingsbijeenkomsten en inzet van voorbeeldfiguren worden jongeren begeleid in de mogelijkheden die er voor ze zijn om zich goed en in positieve zin te ontwikkelen. De behoeften van jongeren en hun omgeving m.b.t. de huidige JOP's zijn inzichtelijk. Waar nodig en mogelijk faciliteert de gemeente ism inwoners en partners initiatieven om de JOP's te verbeteren zodat ze weer voldoen aan de wensen van de samenleving. 	<ul style="list-style-type: none"> Initiatieven uit het veld mbt een locatie en/of activiteiten voor de jeugd stimuleren en faciliteren. Ondersteunen van de realisatie van een plek voor de jeugd, met voldoende draagvlak vanuit jongeren, ouders en samenwerkende organisaties voor jeugd. Maatschappelijke rol Babylon onderzoeken. Aanbestedingstraject jongerenwerk. Inzet jongerenwerk monitoren en bijsturen. Deelplan sportstimulering opstellen en uitvoeren. Inzet buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen monitoren en bijsturen. Inzet maatschappelijk werk monitoren en bijsturen. Behoeften m.b.t. de JOP's inventariseren bij jongeren en hun omgeving en bij partners uit het veld. Beleid en afspraken verhelderen. 	<p>Kernteam</p> <p>Reinier, Froukelien</p> <p>Froukelien Froukelien Froukelien Froukelien Froukelien</p> <p>Marion Froukelien</p>
Onderwijs en kinderopvang		
<ul style="list-style-type: none"> De positie van het onderwijs in het voorliggende veld is voor alle partijen duidelijk. Scholen weten waar ze met vragen en signalen terecht kunnen. De sociale kaart is bij scholen bekend. Expliciet aandacht voor betere samenwerkingsafspraken tussen scholen, JGZ en RBL. Extra inzet op ouderbetrokkenheid: ouders zijn zo vroeg mogelijk, op zo jong mogelijke leeftijd van het kind bij opvang, onderwijs en andere activiteiten betrokken. 	<ul style="list-style-type: none"> Sociale kaart ontwikkelen. Lokale educatieve agenda (LEA) uitvoeren. Aanpak voortijdig schoolverlaters uitvoeren. Uitvoeren voor- en vroegschoolse educatie. Stimuleren van ouderbetrokkenheid o.a. via LEA en naschoolse activiteiten (Welzijn Woerden). 	<p>Erie Elise RBL Hanneke Elise, Hanneke</p>
JGZ en gezondheidsbeleid		
<ul style="list-style-type: none"> De gemeente en JGZ nemen het initiatief om met alle ketenpartners werkafspraken mbt de aanpak van kindermishandeling te maken en deze te borgen. De gemeente pakt dit deels voor zichzelf op, maar grotendeels kan dit ook regionaal. 	<ul style="list-style-type: none"> Aanpak preventie kindermishandeling en huiselijk geweld (voorlichting, signalering, stoppen en hulp bieden) formuleren ism regio Utrecht West. Organiseren van voorlichting voor ouders mbt gezonde leefstijl, opvoeden en opgroeien. 	<p>Froukelien</p> <p>JGZ</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Er is meer bekendheid bij ouders in spe over risico's tijdens de zwangerschap en invloed van gedrag/leefstijl van ouders op het kind in de eerste levensjaren. Mogelijkheden van extra preventieve inzet bij risicozwangeren, bijv. manifest 1001 kritieke dagen. In samenhang met preventie kindermishandeling. • In de eerste lijn wordt intensiever samengewerkt. • Huisartsen zijn versterkt bij het doorverwijzen bijv. door inzet van een POH-jeugd of een kinderpsycholoog. • Er is een laagdrempelige en plek waar ouders met vragen terecht kunnen en deze plek is bij ouders bekend. 	<ul style="list-style-type: none"> - De inzet op preventie gebruik van veel alcohol door jeugd doorzetten (o.a. Nuchter Verstand), meer in afstemming met handhaving (van verkooppunten). - Aanpak ontwikkelen, samen met partners in het veld, op voorkomen van (hard)drugsgebruik. - Betere positionering van de JGZ ten opzichte van huisartsen, partners in het voorliggende veld en WoerdenWijzer. - Afspraken met huisartsen en partners maken over inzet POH-jeugd of kinderpsycholoog. - Zorgdragen voor een bekende, laagdrempelige plek waar ouders en jeugd met vragen terecht kunnen (CJG). 	<p>Alide</p> <p>Alide</p> <p>Simone</p> <p>Alide</p> <p>Simone</p>
Jeugdzorg		
<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt ingezet op de verschuiving van zwaardere zorg naar waar mogelijk passende, lichtere vormen van lokale ondersteuning, o.a. door vernieuwing in het zorgaanbod (transformatie) en een goed functionerend voorliggend veld om makkelijk te kunnen afschalen. Kinderen krijgen passende zorg: soms is dat zware/ intensieve zorg, soms is lichtere ondersteuning beter passend. • Ter vervanging en verbijzondering van het bestaande aanbod m.b.t. echtscheidingsproblematiek zijn er (nieuwe) afspraken met aanbieders gemaakt. 	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet jeugdhulpverleners op school (VO) en onderwijszorgarrangementen (PO) - Samen met betrokken partijen onderzoeken hoe een vervolg kan worden gegeven aan de observatiegroep Kiekeboe. - Inzetten op verschuiving zwaardere zorg naar lichtere vormen van lokale ondersteuning en vernieuwing in het zorgaanbod (transformatie). - Inzicht in behoeften van ouders en jeugd mbt echtscheidingsproblematiek en op basis daarvan aanpassen van aanbod en afspraken met aanbieders. 	<p>Anniek</p> <p>Ntb</p> <p>Anniek, Froukelien</p> <p>Marion</p>
Veiligheid		
<ul style="list-style-type: none"> • Uitsluiting en tweedeling in de maatschappij wordt voorkomen, bijvoorbeeld d.m.v. gerichte activiteiten voor scholen en jongeren. De aandacht is vooral gericht op het voorkomen van het ontsporen van jongeren, zogenaamd 'aanstormend (crimineel) talent'. • De PGA draagt bij aan een veiligere samenleving, doordat criminele en overlastgevendende inwoners in beeld zijn en geholpen worden op diverse leefgebieden op een integrale wijze. • Er wordt meer gebruik gemaakt van voorbeeldfiguren: het is bewezen dat dit het beste werkt in de begeleiding en het 	<ul style="list-style-type: none"> - Aanpak en preventie tweedeling en polarisatie verder vormgeven in relatie tot de investeringsagenda JONG. - PGA: continueren gerichte aanpak overlastgevendende jongeren (inzet Streetcornerwork). Doorontwikkelen PGA met o.a. verwarde personen in combinatie met ernstige overlast, en als de veiligheid van de persoon en/of andere inwoners in het geding is. - Werkzaamheden SCW en voorbeeldfiguren meenemen in aanbestedingstraject jongerenwerk. 	<p>Margret</p> <p>Marieke</p> <p>Froukelien</p>

<p>bereiken van delinquente jongeren. De huidige voorbeelden uit Woerden die ingezet worden door SCW gaan niet verloren, mocht SCW niet langer in Woerden werkzaam blijven.</p>		
Werk en inkomen		
<ul style="list-style-type: none"> Er is extra aandacht voor de ondersteuning van jongeren bij de overgang van 18- naar 18+ op gebied van werk, inkomen, wonen, verzekeringen etc. 	<ul style="list-style-type: none"> (Maatschappelijke) stageplekken realiseren. Ondersteuning van jongeren bij de overgang van 18- naar 18+ op gebied van werk, inkomen, wonen, verzekeringen etc. in relatie met aanpak schuldhulpverlening, bijvoorbeeld het geven van training hierover, met een uitgebreidere variant voor jongeren (en ouders/verzorgers) met beperkingen. Project JOW! voortzetten en verbeteren. Inzet schuldhulpverlening specifiek voor jongeren (aanpak schuldhulpverlening). Samenwerking tussen Ferm Werk en schuldhulpverlening verbeteren wanneer er sprake is van een jongere met schulden. 	<p>Welzijn Woerden Arthur, Marieke</p> <p>Gerard Arthur, Marieke</p> <p>Arthur, Marieke</p>
Wonen		
<ul style="list-style-type: none"> Er is voldoende woonruimte voor jongeren, bijv. organiseren van laagdrempelig begeleid wonen en kamertraining. 	<ul style="list-style-type: none"> Zorgen voor voldoende woonruimte voor jongeren. Organiseren van laagdrempelig begeleid wonen en kamertraining. 	<p>Natalie, Angela ?</p>
Gebiedsgericht werken		
<ul style="list-style-type: none"> De wijkgerichte aanpak leidt ertoe dat er meer zicht is op wat er speelt in Woerden, doordat organisaties signalen aanleveren. Deze signalen worden integraal opgepakt. Hiervoor worden o.a. wijkcoördinatoren aangesteld. 	<ul style="list-style-type: none"> Organiseren van laagdrempelige ontmoetingsplekken; Stimuleren betrokkenheid van jongeren en ouders; Zorgen voor oren en ogen in de wijk via wijkcoördinatoren. 	<p>Jacqueline, Erie, wijkcoördinatoren</p>
Evaluatie en borging		
<ul style="list-style-type: none"> De opdracht aan de gesubsidieerde organisaties die inzetten op het faciliteren van gezond en veilig opgroeien, in lijn met de gewenste maatschappelijke effecten en opgaven. Prestatieafspraken sluiten hier op aan. 	<ul style="list-style-type: none"> Bepalen opdracht gesubsidieerde organisaties gericht op gezond en veilig opgroeien, gebaseerd op opgaven en inventarisatie overlap en hiaten in het aanbod. Prestatieafspraken gesubsidieerde instellingen aan laten sluiten op geformuleerde opgaven en maatschappelijke effecten. 	<p>Interne werkgroep</p> <p>Interne werkgroep</p>
<ul style="list-style-type: none"> Samenhang, samenwerking en afspraken zijn geborgd. Gewenste resultaten worden jaarlijks geëvalueerd en zo nodig 	<ul style="list-style-type: none"> Overdragen organisatie netwerkbijeenkomsten aan externe partij(en) 	<p>Kernteam</p>

bijgesteld.	<ul style="list-style-type: none">- Subsidieverordening en verstrekking aan laten sluiten bij afspraken- Gewenste resultaten jaarlijks evalueren en bijstellen, nieuwe prestatieafspraken met diverse partijen jaarlijks opnieuw integraal opstellen en afspreken.	Kernteam Kernteam
-------------	---	--------------------------